

Gemeente Nunspeet, grafheuvels

- Adres: n.v.t.
- Soort monument: rijksmonument
- Bouwjaar: tijdperk: neolithicum en/of bronstijd
- Bouwtype: grafheuvel

Beschrijving

Op de Veluwe zijn op veel plaatsen grafheuvels aanwezig, zo ook in de gemeente Nunspeet. De meeste ervan zijn aangewezen als rijksmonument. Rond 2850 voor Christus gingen de bewoners van de Veluwe voor het eerst grafheuvels opwerpen. Men begroef de doden met opgetrokken knieën in ongeveer oost-west gerichte graven, de mannen op de rechterzij met het hoofd naar het westen en de vrouwen andersom. Vermoedelijk werden alleen heuvels opgeworpen op de graven van mensen die een zeker aanzien genoten. De doden van de Enkelgrafcultuur en de Klokbeercultuur kregen vaak bijgaven, waaronder fraai bewerkte bakers van aardewerk. Grafheuvels bevatten vaak meer graven, die bij de oudere exemplaren altijd in het centrum liggen. Wanneer men een graf toevoegde, werd de heuvel meestal vergroot. Rond 1800 voor Christus ontstond de gewoonte om ook mensen in de flanken van grafheuvels bij te zetten. Sommige heuvels bevatten enige tientallen graven. De verspreiding van grafheuvels in het landschap is in de eerste plaats bepaald door de ligging van de woongebieden. Verder koos men bij voorkeur markante plaatsen, zoals heuvelruggen of randen van beekdalen. Een goed voorbeeld vormen de grafheuvels die de oude voorde in de Staverdense Beek markeren.

Omstreeks 1100 voor Christus trad opnieuw een ingrijpende verandering op. Vanaf die tijd werden de doden gecremeerd. De as begroef men in een doek of urn in een grafkuil, vaak afgedekt met een lage heuvel. Meestal lagen meer heuvels bij elkaar, die tezamen een urnenveld vormden. Daarnaast bleef men ook urnen in oudere grafheuvels begraven. In de ijzertijd, ongeveer 500 voor Christus, verdween het gebruik om de as van een overledene in een urn te begraven. Eerst wierp men op de crematieplaats nog wel een heuveltje op, maar later werd ook dat achterwege gelaten. Rond het begin van de jaartelling vervaagt het archeologische spoor van de vroegste bewoners van de streek.

